

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

29 серпня 2025 року,

протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВО В КІНЕМАТОГРАФІ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
зі спеціальності D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИК:

професор кафедри приватного права,
кандидат юридичних наук, професор
26 серпня 2025 року

Юрій БІЛОУСОВ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри приватного права
26 серпня 2025 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри,
докторка юридичних наук, професорка
26 серпня 2022 року

Світлана ГРИНЬКО

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
26 серпня 2025 року

Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	3
2.	Компетентності та заплановані результати навчання	3
3.	Програма навчальної дисципліни	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	7
4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	7
4.2.	Аудиторні заняття	7
4.3.	Завдання для самостійної роботи здобувачів	7
5.	Методи навчання та контролю	7
6.	Схема нарахування балів	8
7.	Рекомендовані джерела	9
7.1.	Основні джерела	9
7.2.	Допоміжні джерела	10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	11

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	—	D Бізнес, адміністрування та право
2.	Код і назва спеціальності	—	D8 Право
3.	Назва спеціалізації	—	
4.	Назва дисципліни	—	Право в кінематографі
5.	Тип дисципліни	—	вибіркова
6.	Код дисципліни	—	
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	—	1
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	—	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	—	1/1
10.	Семестр	—	1/1-2
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг:		
	кредитів ЄКТС	—	3
	годин	—	90
	2) денна форма навчання:		
	тижнів навчання	—	18
	аудиторні заняття (годин)	—	36
	% від загального обсягу	—	40,0%
	лекції (годин)	—	10
	% від обсягу аудиторних годин	—	27,8%
	семінарські заняття (годин)	—	26
	% від обсягу аудиторних годин	—	72,2%
	самостійна робота (годин)	—	54
	% від загального обсягу	—	60,0%
	тижневих годин:	—	
	аудиторних занять	—	2,0
	самостійної роботи	—	3,0
	3) заочна форма навчання		
	аудиторні заняття (годин)	—	10
	% від загального обсягу	—	11,1%
	лекції (годин)	—	4
	% від обсягу аудиторних годин	—	40,0%

семінарські заняття (годин)	—	6
% від обсягу аудиторних годин	—	60,0%
самостійна робота (годин)	—	80
% від загального обсягу	—	88,9%
12. Форма семестрового контролю	—	залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:		
1) попередні дисципліни	—	
2) супутні дисципліни	—	
3) наступні дисципліни	—	
14. Мова вивчення дисципліни	—	українська

2. Компетентності та заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Право в кінематографі» сприяє формуванню таких компетентностей відповідно до ОПП «Бакалавр права»:

ЗК1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 – здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9 – здатність працювати в команді.

ЗК10 – здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК11 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності демократичного суспільства, верховенства права та прав людини.

ЗК14 – цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК1 – знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3 – цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності.

СК8 – здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10 – здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11 – здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12 – здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Навчальна дисципліна «Право в кінематографі» сприяє досягненню таких результатів навчання, передбачених ОПП «Бакалавр права»:

РН1 – визначати переконливість аргументів у процесі оцінки невідомих обставин.

РН3 – проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (у т.ч. з кінематографа).

РН5 – давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин.

РН6 – оцінювати недоліки і переваги правових аргументів, аналізуючи проблему.

РН11 – мати базові навички риторики.

РН12 – доносити матеріал з правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН17 – працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН19 – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН20 – виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані висновки.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:	
1. Знання (здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)	
1.1)	студенти знають базові правові категорії: закон, справедливість, права людини, правосуддя, юридична етика;
1.2)	мають уявлення про роль суду, адвоката, прокурора у суспільстві;
1.3)	запам'ятовують ключові приклади з кінематографа, що відображають правові проблеми;
1.4)	знають основи презумпції невинуватості, заборони дискримінації, верховенства права.
2. Розуміння (здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)	
2.1)	пояснюють різницю між законом і справедливістю, між юридичною нормою та моральним вибором;
2.2)	інтерпретують поведінку героїв кіно у світлі базових правових понять.
3. Застосування знань (здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)	
3.1)	застосовують поняття права при аналізі сюжетів художніх фільмів;
3.2)	використовують приклади з кіно для ілюстрації правових категорій;
3.3)	демонструють початкові навички аргументації у дискусії;
3.4)	наводять приклади конфлікту між законом і справедливістю;
3.5)	застосовують правила юридичної етики для оцінки ситуацій.
4. Аналіз (здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)	
4.1)	виділяють ключові правові проблеми у кінематографічних сюжетах;
4.2)	розрізняють правові, моральні та емоційні аргументи;
4.3)	виявляють упередження та логічні помилки у судових і правових дискусіях у кіно.
5. Синтез (здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)	
5.1)	інтегрують знання права та гуманітарних наук для розуміння суспільних процесів;
5.2)	поєднують приклади з міжнародного і українського кіно для узагальнених висновків;
5.3)	формулюють власне цілісне уявлення про «право у культурі».
6. Оцінювання (здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)	
6.1)	оцінюють адекватність правових рішень у кінематографі;
6.2)	критично оцінюють співвідношення між законом, справедливістю та правами людини.
7. Створення (творчість) (здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)	
7.1)	створюють власні інтерпретації фільмів як правових кейсів;
7.2)	розробляють короткі есе, презентації або міні-дискусії, які відображають їхнє розуміння права через культурні тексти.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Кінематограф: у пошуках права

Право як частина культури та суспільного життя. Відображення правових проблем у художніх та документальних фільмах. Кіно як «дзеркало» суспільних конфліктів і спосіб навчання праву. Право у фільмах як кейс для аналізу: від кримінальних процесів до соціальних драм. Можливості кінематографа для формування базового правового мислення у правників.

Тема 2. Закон і справедливість у кіно

Поняття закону та справедливості: подібність і відмінності. Приклади розбіжності між буквою закону і духом справедливості. Кінематограф як інструмент для вивчення колізій між правом і мораллю. Проблема дискримінації, упередження, свавільних рішень. Історичні й сучасні приклади, що показують необхідність балансу між правовим регулюванням і суспільними цінностями.

Тема 3. Суд і правосуддя у кіно

Суд як головна інституція правосуддя: функції, роль у суспільстві, символічний образ у кіно. Судовий процес у кінематографі: пошук істини чи змагання сторін? Присяжні, адвокати, прокурори й судді як учасники правового конфлікту. Презумпція невинуватості, тягар доказування, вплив риторики та емоцій на результат. Образи правосуддя у світовому та українському кіно.

Тема 4. Права людини на екрані

Базові права людини у фокусі кінематографа: право на гідність, рівність, свободу, сім'ю, освіту. Проблеми дискримінації, упередження і соціальної нерівності. Кінематограф як засіб розкриття тематики прав меншин, прав дітей, прав уразливих груп. Українські та зарубіжні приклади відображення воєнних злочинів і порушень прав людини у культурі. Право як інструмент захисту людини від свавілля держави.

Тема 5. Юрист як герой: професія і етика

Образ юриста у кінематографі: адвокат, суддя, прокурор, правозахисник. Етичні дилеми та конфлікти, що постають перед юристом. Лояльність до клієнта, межі адвокатського захисту, зіткнення інтересів і моральних принципів. Юрист як «герой справедливості» у культурному вимірі. Кінематограф як засіб формування уявлення про професійну етику майбутнього юриста.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Кінематограф: у пошуках права	16	2	4			10	16	1	1			14
2.	Закон і справедливість у кіно	18	2	6			10	18	1	1			16
3.	Суд і правосуддя у кіно	20	2	6			12	20	1	2			17
4.	Права людини на екрані	20	2	6			12	20	1	1			18

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
5.	Юрист як герой: професія і етика	16	2	4			10	16	-	1			15
	Всього годин	90	10	26			54	90	4	6			80

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів

4.3.1. Завдання для самостійної роботи здобувачів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.2. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.3. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекцій застосовуються:

- *слайдова презентація* ключових понять теми (закон, справедливість, права людини, професійна етика юриста) з візуалізацією ключових правових категорій, уривків із фільмів та цитат, що ілюструють правові проблеми.
- *дискусія зі студентами* на основі фрагментів фільмів (обговорення сюжетних ліній, правових дилем, етичних конфліктів).

На *семінарських заняттях* основна увага зосереджена на обговоренні та дискусії, що розвивають уміння студентів аргументувати власну позицію:

- *групові обговорення* та дискусії за сюжетами переглянутих фільмів (виявлення правових проблем, пошук різних точок зору).
- *міні-дебати* у форматі «за» і «проти» щодо конкретної правової дилеми у фільмі.
- *кейсовий метод* – аналіз окремих сцен або правових ситуацій, представлених у кінематографі, та формулювання правових висновків.
- *презентації* студентів (індивідуальні чи групові) з коротким правовим аналізом обраного фільму чи його фрагменту.
- *рефлексивні есе та коментарі* – коротке письмове завдання після перегляду для підготовки до дискусії.

Поточний контроль знань студентів проводиться у формах:

участь у дискусіях і дебатах під час семінарських занять.

короткі письмові есе / рефлексії за результатами перегляду фільмів (оцінювання глибини розуміння правових проблем).

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку з використанням інформаційних технологій (електронне тестування, онлайн-презентації, мультимедійні проекти).

Основною формою підсумкового контролю є групова або індивідуальна презентація аналізу обраного фільму з правової точки зору та короткий письмовий висновок (есе, аналітична записка).

При цьому оцінюються:

здатність ідентифікувати правові проблеми у культурному тексті;

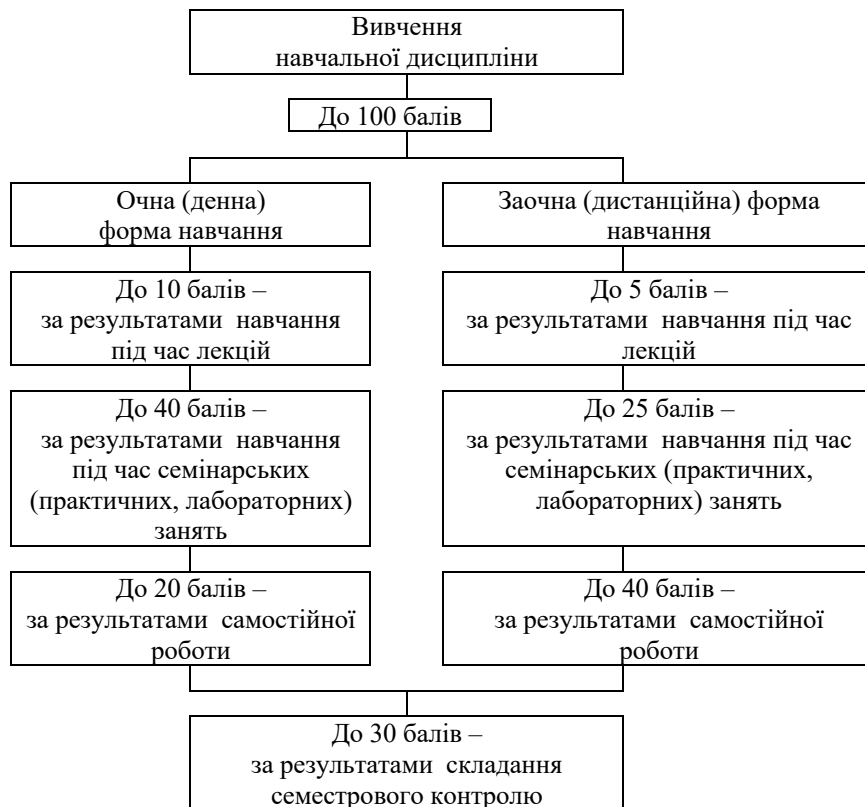
уміння застосувати базові правові категорії;

критичне мислення й аргументація;

навички комунікації та використання ІТ-засобів.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів здобувачам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

Greenfield S., Osborn G., Robson P. Film and the Law: The Cinema of Justice. 2nd ed. London : Hart Publishing / Bloomsbury, 2010. 344 p.

Machura S., Robson P. (eds.). Law and Film: Representing Law in Movies. Oxford : Blackwell Publishing, 2001. 262 p.

Asimow M., Mader S. Law and Popular Culture: A Course Book. 2nd ed. New York : Peter Lang, 2013. 456 p.

Sherwin R. When Law Goes Pop: The Vanishing Line between Law and Popular Culture. Chicago : University of Chicago Press, 2000. 352 p.

Denoncourt J. A. Using film to enhance intellectual property law education // European Journal of Law and Technology. 2013. Vol. 4, No. 3. URL: <https://ejlt.org/index.php/ejlt/article/view/188/283>.

Sarat A., Kearns T. (eds.). Law in the Domains of Culture. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2000. 384 p.

Kamir O. Framed: Women in Law and Film. Durham : Duke University Press, 2006. 392 p.

Каталоги та бази кіно

IMDb – Internet Movie Database. Найбільша світова база даних фільмів, серіалів та акторів. URL: <https://www.imdb.com>.

JustWatch. Пошуковик легальних стримінгових платформ (де можна подивитися конкретний фільм у вашій країні). URL: <https://www.justwatch.com>.

Letterboxd. Соціальна мережа кінолюбів, що містить огляди, рейтинги, списки фільмів (у т.ч. тематичні добірки на кшталт courtroom dramas). URL: <https://letterboxd.com>.

Takflix. Українська онлайн-платформа для перегляду сучасного українського кіно. URL: <https://takflix.com>.

Megogo. Український медіасервіс із широким каталогом художніх і документальних фільмів. URL: <https://megogo.net>.

Docudays UA online cinema – каталог документальних фільмів про права людини. URL: <https://docuspace.org>